

FUNDACJA GENERAL ELŻBIETY ZAWACKIEJ
Muzeum Pomorskie Armii Krajowej
i Wojskowej Służby Polek
ul. Podmurna 93, tel. 0048 56 65 22 186
e-mail: fund@wp.pl; www.zawska.pl

Tadeusz Jaszowski

B. Witkowski

7-800 Witkowski

Włodawek
KZPL

+ Daczowska Wanda
v. Daszkowska
ps. „Jan”

W-765/1880 Pom.

**SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI**

Dąbrowska v. Dąbrowska
Wamole, T: X-765/1880 Pom.
Wrocław, KZ PL

I./1. Relacja *k. 1 s. 1*

I./2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące relatora *k. 1 s. 1*

I./3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące relatora —

II. Materiały uzupełniające relację *k. 1 s. 1*

III./1. Materiały dotyczące rodziny relatora —

III./2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III./3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III./4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 —

III./5. Inne ... —

IV. Korespondencja

.....

.....

.....

V. Nazwiskowe karty informacyjne *k. 30*

VI. Fotografie *dział i monografii*

Daszekowska vel
4/11. Relacja - Daszekowska Wanda

1. Biogram - relacja autorstwa Jadusza
Jaroszewskiego, mpis oryg.

ku. 1 s. 1

Sporządzone karty inf. J.

Daczkowska Wanda, ps. "Wan" (1921 - 1942), kierownik archiwum Kujawskiego Związku Polityczno - Literackiego

✓ Urodzona 26 VIII 1921r. we Włocławku, zamieszkała przy ul. Szkolnej 6. Po ukończeniu szkoły podstawowej, pracowała w bibliotece miejskiej jako goniec, a następnie w sklepie kolonialnym jako sprzedawca. Po wybuchu wojny rodzice przenieśli się na drugi brzeg Wisły, w rejon ul. Lipnowskiej. Wówczas porzuciła pracę i pozostawała na utrzymaniu rodziców. Harcerka.

✓ W marcu 1940r. wspólnie z Janiną Lech była w mieszkaniu Eugeniusza Kłosowskiego przy ul. Liliowej we Włocławku i wzięła udział w założeniu Kujawskiego Związku Polityczno-Literackiego. Brała udział w pisaniu i rozlepianiu ulotek antyhitlerowskich, a w okresie wydawania drukiem pism organizacyjnych została kierowniczką archiwum i gromadziła dokumenty organizacyjne, które przechowywała w szklanym słoju, zakopanym nad brzegiem Wisły.

Była w stałym kontakcie z Kłosowskim do czasu jego aresztowania w lutym 1941r. Ponieważ naskutek panujących mrozów nie mogła się dostać do szklanego słoja, przechowywała dokumenty w domu rodziców, a na wiadomość o aresztowaniach zniszczyła je. Po własnym aresztowaniu, w marcu 1941r., podczas przesłuchania policyjnego wskazała miejsce ukrycia archiwum.

Przez pewien czas Eugeniusz Kłosowski ukrywał się w domu jej rodziców, ale aresztowany został poza mieszkaniem, na ulicy. Poza prowadzeniem archiwum organizacji Daczkowska pomagała również w kolportażu wydawnictw organizacyjnych. Mimo młodego wieku i małego wykształcenia była członkiem Rady Naczelnej organizacji i wchodziła w skład jej kierownictwa. W akcie oskarżenia wniesionym przez prokuratora Bengscha jest określana jako fanatyczna Polka.

Po aresztowaniu została osadzona w policyjnym obozie Błonie w Inowrocławiu, a następnie przeniesiona do więzienia w Zwickau, w Saksonii. Postawiona przed sądem poznańskim, na sesji wyjazdowej w Zwickau, została skazana na karę śmierci i mimo młodego wieku zgilotynowana w Poznaniu. Dokładna data śmierci nie jest znana.

Tadeusz Jaskowski
Tadeusz Jaskowski

1/2. Dokumenty - Dąbrowskie Wądo:

1. "Obwieszczenie" o wykonaniu wyroku śmierci - kserokop. oryg. (Poznań, 8.11.1942) k. 1 s. 1

Bekanntmachung.

Der Strafsenat des Oberlandesgerichts in Posen hat
am 13. Oktober 1942

Stanislaus Mazurek | beide aus Leslau
Janina Lech

am 27. Oktober 1942

Wanda Daszkowska | aus Leslau
Henryka Wojdylo | aus Wolne Kreis Hermannsbad
wegen Aufzählung gegen das Reich
zum Tode verurteilt.

Die Urteile sind vollstreckt worden.

(Übersetzung:) Strafsenat des Oberlandesgerichts in Posen skazal na śmierć za zhu-
gowanie się przeciwko Rzeszy
dnia 13 października 1942

Mazurek Stanisław | oboje z Leslau
Lech Janina

dnia 27 października 1942

Daszkowska Wanda z Leslau
Wojdylo Henryka z Wolne, pow. Hermannsbad.

Wyroki zostały wykonane.

Posen, den 28. November 1942.

Der Reichsstatthalter (Generalstaatsanwalt)

im Reichsgau Wartheland

11. Materiały nawiązujące do relacji:
Daczkowski v. Daczowska Wanda.:

1. J. Jaszowski, biogram „Daczowska Wanda”, [w:] Słowa. biogr. komsp. pomorskiej 1939-1945, Toruń 2001, cz. 5, s. 39, kserokop.

№. 1 5-1

Sz 90.

1

Daczkowska Wanda ps. „Wan” (1921–1942), kierownik archiwum Kujawskiego Związku Polityczno-Literackiego we Włocławku.

Urodzona 26 VIII 1921 r. we Włocławku, mieszkała przy ul. Szkolnej 6. Po ukończeniu tam szkoły powszechnej pracowała w bibliotece miejskiej jako goniec, a następnie była ekspedientką w sklepie kolonialnym. Po wybuchu wojny rodzice przenieśli się na drugi brzeg Wisły, w rejon ul. Lipnowskiej. Wówczas porzuciła pracę i pozostawała na utrzymaniu rodziców. Harcerka.

W marcu 1940 r. wspólnie z Janiną Lech w mieszkaniu Eugeniusza Kłosowskiego przy ul. Liliowej we Włocławku uczestniczyła w zebraniu założycielskim Kujawskiego Związku Polityczno-Literackiego. Członkini Wysokiej Rady, razem z Józefem Bieńkowskim kierowała działem technicznym organizacji. Prowadziła też jej archiwum, zawierające m.in. spisy członków, rotę przysięgi, listy wpłat na wydawnictwa. Dokumenty te przechowywała w szklanym słoju zakopanym nad brzegiem Wisły. Początkowo redagowała i kolportowała ręcznie pisane ulotki, a później rozprowadzała też wydawnictwa drukowane. W wyniku rozłamu w KZPL odeszła z Janiną Lech do Kujawskiego Stowarzyszenia Społeczno-Literackiego, organizacji o tym samym profilu, skupionej wokół Adriana (Andrzeja) Turczynowicza wydającego pismo „Piorun”.

Po pierwszych aresztowaniach w styczniu 1941 r. gestapo dowiedziało się o archiwum. Daczkowska z powodu panujących mrozów nie mogła zniszczyć całego archiwum i jego główna część dostała się w ręce gestapo. Aresztowana w styczniu 1941 r., podczas przesłuchania policyjnego wskazała miejsce ukrycia archiwum.

W akcie oskarżenia wniesionym przez prokuratora Alfonsa Petera Bengscha jest określana jako „fanatyczna Polka”.

Po aresztowaniu została osadzona w policyjnym obozie Błonie w Inowrocławiu, a następnie przeniesiona do więzienia w Zwickau (Saksonia). Postawiona przed Wyższym Sądem Krajowym w Poznaniu, na sesji wyjazdowej w Zwickau, w październiku 1942 r. została skazana na karę śmierci i mimo młodego wieku zgilotynowana w Poznaniu.

AAN, Niemieckie władze okupacyjne, mf. 2313/3II; IPNKŚZpNP, sygn. II 740, Akta oskarżenia w sprawie Kujawskiego Związku Polityczno-Literackiego z 27 VI 1941 r., s. 2–37; APAK, Kartoteka Insp. Włocławek, T.: Lech B., Turczynowicz A.; Jaszowski T., *Kujawski Związek Polityczno-Literacki we Włocławku*, w: *Pom. org. konsp. poza AK...*, s. 164–165, 167–168, 173.

Tadeusz Jaszowski

Súoc. bio gr. konspiracji pomorskiej
1939-1945, Tom 2001, 2.5

T - 92 - 765 / 1880 Pom.

Włodzysk

Dworkowska v. Daszkowska

Wzrost

Wzrost i informacje

lv. 30

+ + Desi Koooskie Wancle
podbiawcinar trygm (podmirtine kurucora 1 VIII 1944)
z wtoarawke
w 1940 wtegrita do Rej. Staw. Lat - Spat
Wolportar pism "Opriwo" i "Priarom"
Scy 12 27. 10. 42 w Poczkuw. rocam z kedy i
Wajdy 118 H
parolata 4. M. 5 II 1978

247 /
16w 1700m

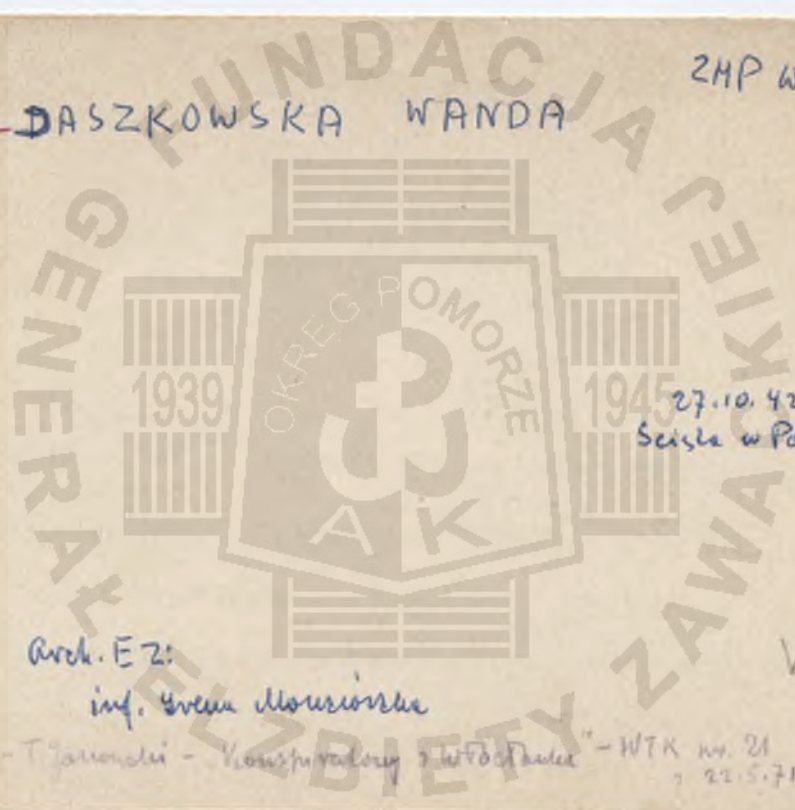
K 88 / 19298
AA -

autpis

+ DASZKOWSKA WANDA

ZHP w Betanek

&

1939

OKREG POMORZE
AK

1945

27.10.42
Sejsta w Poianiu

Arch. E 2:

inf. Green Mourionka

verte

- T. Janowski - "Konstrukcyjne i techniczne" - WTK nr. 21
22.5.71.

Jes

Monsiorstka

- z W. Bedała, Podharcieństwo (miał. poświęconie 1. VII. 44)
- w r. 1940 - wręczyła do Kuj. Szkoł. Lit. i Prof.
- Kalfarski piśmi: "Ognisko" i "Pierścień"
- ścisła 27.10.42 - w Poznaniu walczyła z Lech J. i Wojdyła 1944

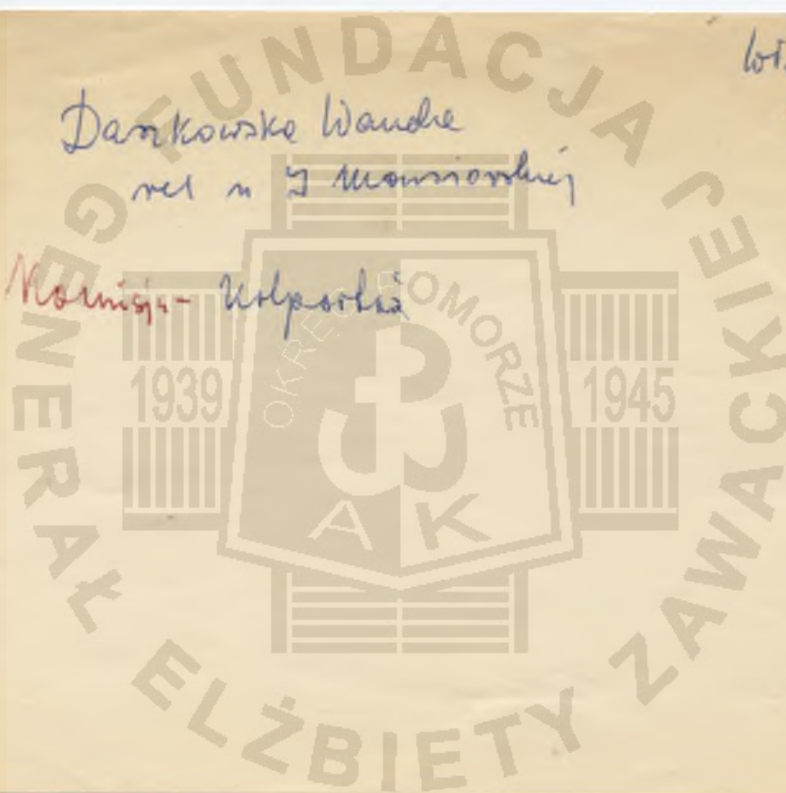
+
1942

Dankowskie Wandre
net n z Monnowickij

lotactawek
"zer"

3

Marmisja - Wolporka

5.22.4.14

Tj. Fedz. Kulturaln. "Zet"

Pomorski

N. 72/11 Bydgoszcz

+ Daszkowska Wanda ~~Daszkowska?~~

Nazwisko i imię

Nazwisko panięskie

"Wan"

Pseudonimy

Nazwiska okupacyjne

26.VIII.1921 Włocławek

Imiona rodz. nazwis. matki Data i miejs. urodz.

Włocławek ul. Szkolna 6

+ 28.XI.1942r. Poznań

20. Lody prok. Białobłota

Adres obecny okupacyjny

Data i miejs. śmierci

Zródła i zapisy biograficzne: Bekanntmachung

Der Reichsbattkeller) Gosen den 28. november 1942r.

publikowany mi, pna of Wygłędzkiego Tadrzys.

Włocławek - służył w powstaniu, pracował w bibliotece, potem jako sprzedawca - sklep kolonialny.

A

Włocławek

.verte

413

2) na tablicy pamiętkowej w kościele Franciszkańskim
na Włodzanku - Franciszek Surzga - dla tytułu który zginęli
figurując jej nazwisko.

3. tel. Adriana Turczynowicz;

4) Główna kom. Bad. zbr. kłk. w Warszawie ^{do imię}
Ciotkini tj. oj. "Leb" - u niej były dokumenty ^{opracowane}
Po spadku niemieckiego dokumenty, które zawiera u siebie
2 min cyfra, cyfry ich dostate się w zca Gostepo.
Arrestowana - w więzieniu w związku oskarżenia: skarszenie
na ~~to~~ Karę śmierci - zsyłany w Prusach.
Była archiwistką org. "Leb" zamieszkała ze Włotko w Lipetok
Deluzji. U niej meleriano arch. zakopane w sibiangu białym
w ziem.

+
1912

Daszkowska Wanda ps. „Wan” urodz.

Włodawek
Zer”
5

26. IV 1921. szkoła podst. praca u biblioteczce,
później w szkole kolonizacyjnej sprzedawczyni,
następnie gospodyni domowa.

Współpraca z Kłosażkami i Lecha Janina
w wydawnictwie „Dziś”. Prace literackie w „Chryście”
i „Kółkach”. Kłosażki, Kłosażki, Kłosażki
Zob. praca magisterska S. Kalinowskiej

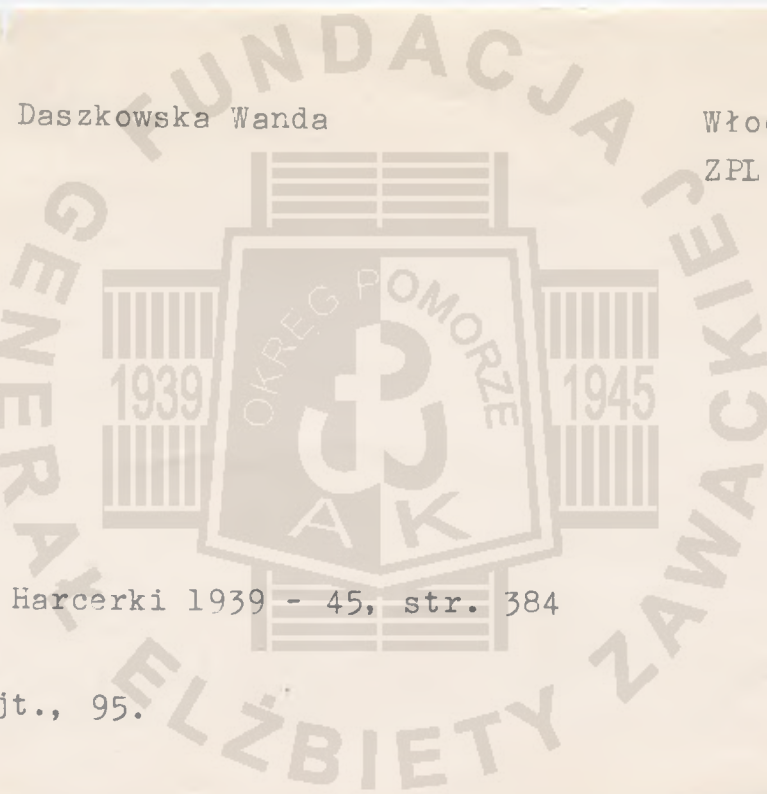
Wzmianki - Daszkowska? Kłosażki

ELŻBIETY ZAWA...

Daszkowska Wanda

Wrocław⁶

ZPL "Zew"

Harcerki 1939 - 45, str. 384

K.Wojt., 95.

Włocławek

SZESZ

7

Daszkowska Wanda

harcerka z Włocławka, pracownik fizyczny
ścieta w Poznaniu 27 października 1942 r.

Jankowski, Harcerstwo ... str. 283

M. Jan

†

WOCZEAUEN
Kuj. Zw. Lit.-Pol.

8

DASZKOWSKA WANDA

na podstawie
Morsaw na imię w Dzienniku
co zbuntowała się przeciw kromy"
Zarządzenie wplekato wena 1945 z wrocto wu

z rel. Zmiesz Adcaensto z art. "Numer był
mnie w waiskiem" J. Kuznata - "Kujery" z 11. V. 89v.

Włodzawek

Włodzawek
Char. Pom. Okr. 9

1942⁺ DĄSKOWSKA WANDA

rol. Stokwińsk przelgt. uczestniczek Walki ... 5 78
nau. we Włodzawku
w Kowp. od 1940a

a 4

Wrocław

Saszkowska Wanda

10

kawerka wrocławska, kolporter
siesta na gilotynie w Poznaniu r. 1942.

sob. art. Tomaszewskiego w teorii Wrocław.

Wrocławek

HPW 11

Dawidowska Wanda
zob. Golebiewski A, udział
wrocławskich... harcerzy...; 0.51,
s. 16, 33

D. Mar'95

Daszkowski, Hamdo

Królewiec
tajne herb.
K. 2 P-L 19

Herce (samowytanie), podniesienie
w tajnym herb. Amsterdamskie 16.10.1942,
29.10.1945 w Poznaniu.

Zob. T. problemowe: „Tajne herce”,
Napis z Krowiki Stowarzyszenie Słow
Szer. ...

HM-PT

Dac Monste Hom do

mod.
szh - KRL-P

13

zob. i tenże, dzień opier. w bibliotece, B-50
(skotnicu W., Hammlu poqatomic...)
s. 5

HMM-98

Daczkowska Wanda

Włocławek

II 2 PL

14

Na polecenie Stosowskiego E.
wydata archiwum organizacji
gestapo.

zob. list dr. B. Ziótkowskiego
/Loh. 4310/ w T: M-1022/1888 Rybarski
Eug. insp. Włocławek, 2. IV 5.1

Wł. XII '01

Darokowe Maude

Wto travel

K 2 P-L

15

Zob: F. Lech Janina K. 24241 Pom.
Gosp. Wto travel.

Wto travel

Dąckowska Wanda
ps. "Wan"

Wrocław¹⁶
K & P L

Jaszowski J., Kujawski Leszek Polityczno-
Literacki wrocławu, [w:] Pom. org. kosp.
pocz. AK, s. 164, 165, 167-168

18.11.101

Darczkowska Wanda w tożsawek
Q.55L 17

Po rozstaniu w Kijawskim Związku
Polityczno-Literackim (15.08.1940)
wstąpiła do Kijawskiego Stowarzyszenia
Spółeczno-Literackiego.

zob. art. Ziwiński B., „Biuletyn
Przewodniczkii” nr 75/2002 s. 12...j
w bez. probl. Lokalna org. konspira.
z X. VI 02 cyjne

Daczkońska, Wanda

Wrocław,
LIP

Przewadziła archiwum Kraj. Ziętka 18
Polityczno-Literackiego, które przechowy-
wano w szklanych stojakach zasklepionych
nad brzołem Wisty, w siedzibie gospodar-
stwa rodziców Wandy. W/g relacji E. Stos-
owskiej matki Wandy do sydenha
Niemcom archiwum; w/g Stosowskiego
śledstwo miało ochronić Wandy przed
dalejszymi torturami.
zob. art. Ziolkowski B., Biuletyn "Przewodniczy" -
verte

nr 75/2002, tem. problemowa, Loheluc
org. kamp.

elz.vi'02

Daczkowski Wanda ^{Włodawski} Sz. Sz. KZPL ¹⁹
Członkini Sz. Sz.; potem Głównego
Zw. Polityczno-Literackiego,
który powstał w III 1940r.

art. Daczkowski B. „Biuletyn Innowod-
niczy” nr 75 / 2002r. s. 12 (t. probl.
Lokalne org. konspiracyjne)

WJK VI'02

Dąbkowski Wanda
ps. "Wan"

Wrocław
II 2 PL 20

Współzawiszczyellio powstałej m
11 1940 r. kosp. org. ps. Dąbkowski
Zic. Polityczno-Literacki; członkini
Wysokiej Szkoły; kierowała razem z
J. Bienkowskim radę kulturalną;
prowadziła archiwum organizacji
art. Ziolkowski B. "Biuletyn Przewodniceli"
nr 75/2002 v. 5. 12; ten. prod. Lokalne
nr 1162 org. kosp.

KZPL
Pomorze

21

++
DĄCZKOWSKA Wanda

ps „Wan” 1921-1942. Kierownik
Archiwum Kujawskiego Związku Polityczno-
Literackiego we Włocławku. Aresztowana
wydała archiwum „fanatyzm Polka. skazane
na karę śmierci”, zgilotynowana w Poznaniu
Tadeusz Jaszowski

Job.

Słownik Biograficzny Konspiracji
Pomorskiej 1939-1945 część 5
Fundacja „Archiwum Pomorskie AK”
Torun 2004

SRut
2003

str. 39

a Dackowska (A)
Dąbkowska Wanda

Witostawek
Sluj. Stow. LZ
Spot. - Liter.

zob. J: M: 1281/2121 Pom. 2. T/ 1 s. 6

Śniiderski Czesław (Witostawek)

28. X '04

+ Dąbkowska Wanda

Włodawek
Ss. 23

Harcerskie Pogotowie Wojenne
28.08 - 28.09.1939; kolportaż
prasy konspiracyjnej, zorganizowane.

zob: Wykaz, s. 3 poz. 10; t. problemowa
"Harcerstwo - Ss. Włodawek"

EX. X'04

+

Dasekowska Wanda

Witkiewicz
Kuj. Stoo.-
Spot.-Liber.
24

Urodzona

Samarytanka, od 11.11.1939r. Pogotowie
Harcerskie, Tajne Harcerstwo, Kujawskie
Stowrzenie Społeczno Literackie
kolporter, łączniczka, aresztowana 3.02.
1941 roku, skazana na śmierć, 16.10.1942r
ścięta gilotyną w Poznaniu.

zob: J. problem. Harcerstwo - Sz. Sz. Witkiewski,
lista nr 5 - wylicza (...) poległych ...
k. 8. X'04

+ Dackowska Wanda

Witostawek

Sz. Ser.

25

- same wybrane

instrukcje, kolporterska f.
drużyna; w konspiracji

11.11.1939 - 3.02.1941

zob: k. probl. "Harcersko - Sz. Sz. Witostawek"
s. 20

zpe. X104

+ Daszkowskie

Kłocianek

DASZKOWSKA (DASZKOWSKA) Hanna ps. Han
1921-1942

26

członkini konspiracyjnego harcerstwa, kierowniczka archiwum
kujawskiego Związku Polityczno-literackiego w Kłocianku,
zajmowała się działalnością charytatywną wśród ludności cywilnej
Kłocianka, po aresztowaniu KZPL i KSOB i pozostałych aresztowanych
udało się jej zniszczyć tylko część archiwum konspiracyjnej
organizacji, aresztowana 5 II 1941, pokazano funkcjonariuszom gestapo
miejsce ukrycia archiwum, przesłanyono w Kłocianku, Ironiocienku,
Znicław (w Soborzi), skazana przez Nijckowy Sad Krajowy w Poznaniu
jako „fanatyka Polka” na karę śmierci, egzekucja przez szubienicę
przed 28 XI 1942.

Zob. Kłociancki Słownik Biograficzny, pod red. S. Kunikowskiego, t. II,
Kłocianek 2005, s. 44.

a

Włodanek

Kuj. Stow. L.-s.
Włocławek

obr. 97
Pomorze

Daczkowska Wanda

Harcerka. W 1940r we Włodanku została powołana przez harcerzy org. Kujawskiej (Włocławek) Stowarzyszenie Literacko-Spółeczne (K i P) do której wstąpiła Daczkowska, stając na czele działu technicznego, prowadząc również archiwum org. W styczniu 1941 r. aresztowana wraz z 37 działaczkami kwiatku, skazana w procesie Kwiatku na karę śmierci i egzekutowana.

Żoł. Bogdan Chrzanowski } "Polska Podziemna na
Futurza Cysiorowski } "Pomorze w l. 1939-45"
Krzysztof Steyer } str. 405, 406.

M.M. 2006

Wyd. "Dskar" Polnord. 2005r.

Dackowska Wanda
ps. "Hau"

Hłocławek
Sz. Sz. A
T

Została ona dmuzy żeńskiej Harc. Pogot. Wojennego; 2B
Kolporter pracy "Agnio" i "Piorun"

Zob. Teczka problemowa "Harcerstwo" - Sz. Szer.
Hłocławek
wykaz nr 1

Made III '09

Dąbkowska Wanda
ps. „Wani”

Wrocław
M 2 PL
29

zob. Ziółkowski B., Kujawski T. i in.,
Polityzacja - literatura i kraj. Stud.
Społeczno - Literackie na
Kujawach..., Toruń 2006,
s. 280, passim.

M. IX '14

Darszkowska, Wanda

Włodzki
K 2 3 30

Zob. Włodkowski B., Polskie Podziemie
na Kujawach..., Tomni 2008,
s. 495, 589, 594, 596, 597, 598,
605, 607, 620, 621, 622

13 k. IX '14

Daczowska Wanda
v. Daszkowska

